

Rapport

Klacht

De heer N. klaagt er over dat het college van burgemeester en wethouders van Wassenaar, ondanks zijn herhaalde verzoeken daartoe, nog niet heeft beslist op zijn bezwaarschrift van 6 november 2008 tegen een van rechtswege verleende bouwvergunning.

Beoordeling

I. Bevindingen

Aanleiding klacht

1. Op 13 september 2008 wees de heer N. het college van burgemeester en wethouders op een zonder vergunning geplaatste blokhut in de tuin bij een van zijn burens. Nadat van rechtswege bouwvergunning was verleend, diende de heer N. op 6 november 2008 een bezwaarschrift in. Op 20 november 2009, dus ruim een jaar later, verzocht de heer N. het college uitspraak te doen op zijn bezwaarschrift.

In deze brief schrijft de heer N. dat hij kort na indiening van het bezwaar is uitgenodigd om in overleg met de vergunninghouders op het gemeentehuis te proberen het geschil op te lossen. Dit heeft echter niet tot resultaat geleid. Daarna heeft de heer N. tussen januari 2009 en november 2009 een vijftal keren telefonisch om opheldering gevraagd over de stand van zaken. Daarbij werd beaamd dat het lang duurde, maar dat er nog geen besluit op het bezwaarschrift was genomen. Ook kon niet worden aangegeven wanneer wel uitspraak zou worden gedaan. De heer N. besluit zijn brief met de volgende opmerking:

"Ik woon nu bijna 3 jaar in Wassenaar en ben zeer verbolgen over de wijze waarop u met uw burgers omgaat:

- Wij hebben de gemeente geattendeerd op een zonder vergunning gebouwde blokhut;
- Wij hebben onze visie kenbaar gemaakt in een brief aan B&W in de vergunning aanvraagfase, opgestart om de illegaliteit op te heffen;
- Wij hebben de vergadering van de Welstandscommissie bezocht en onze visie kenbaar gemaakt ten aanzien van een blokhut die lijnrecht in lijkt te druisen tegen de bedoeling van het beschermde dorpsgezicht;
- De gemeente Wassenaar laat vervolgens termijnen verlopen en moet van rechtswege een vergunning toekennen;
- Op een bezwaar tegen de vergunning hebben zij thans een jaar lang niets gehoord.

Ik neem aan dat u begrijpt dat ik als nog nieuwe inwoner van Wassenaar het gevoel heb gekregen niet serieus genomen te worden."

2. Omdat reactie uitbleef wendde de heer N. zich op 14 februari 2010 tot de Nationale ombudsman. Hij merkte op zich als gewone burger machteloos te voelen tegenover de gemeente Wassenaar. De Nationale ombudsman verzocht het college op 12 maart 2010 aan te geven binnen welke termijn op het bezwaarschrift zou worden beslist en, indien een dergelijke indicatie niet mogelijk is, om nader te motiveren waarom een beslissing uitblijft, terwijl de beslistermijn al ruim een jaar is overschreden.

3. Omdat een reactie uitbleef is op 12 april 2010 gerappelleerd. De Nationale ombudsman ontving de mededeling dat het verzoek op 15 maart 2010 was doorgeleid naar de betrokken medewerker maar dat deze blijkbaar nog niet inhoudelijk had gereageerd. De medewerker was gevraagd alsnog te reageren.

Toen op 25 mei 2010 nog immer geen reactie was ontvangen, en de heer N. bij de Nationale ombudsman had gerappelleerd vanwege het wederom uitblijven van enige actie, besloot de Nationale ombudsman een schriftelijk onderzoek in te stellen.

Onderwerp onderzoek

4. Bij de opening van het onderzoek is het college er op gewezen dat de Nationale ombudsman overheidsoptreden beoordeelt aan de hand van de - mede - door hem ontwikkelde vereisten van behoorlijkheid. Hierbij kan onder andere worden gedacht aan het vereiste van voortvarendheid. Dit houdt in dat overheidsinstanties slagvaardig en met voldoende snelheid optreden.

Bij het overschrijden van beslistermijnen zou ook het vereiste van rechtszekerheid aan de orde kunnen zijn. Dit vereiste houdt onder meer in dat gerechtvaardigde verwachtingen van burgers en organisaties jegens overheidsinstanties door die overheidsinstanties worden gehonoreerd. Zelfs een grondrecht zou aan de orde kunnen zijn. Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten worden gerespecteerd. Het recht op toegang tot de rechter is zo'n grondrecht dat is neergelegd in internationale verdragen en de Grondwet.

Het college is verzocht in te gaan op de termijnoverschrijding van inmiddels anderhalf jaar. Daarbij is het college gevraagd of het een dergelijke overschrijding behoorlijk acht en om, indien dit niet het geval is, aan te geven welke maatregelen het heeft getroffen of wil treffen om dergelijke overschrijdingen te voorkomen. Ten slotte is het college gevraagd binnen welke termijn alsnog op het bezwaarschrift wordt beslist.

Reactie college van burgemeester en wethouders

5. Het college deelde de Nationale ombudsman mee dat gelet op de aard van de zaak na ontvangst van het bezwaarschrift eerst is getracht via informeel overleg te bezien of een oplossing tussen de vergunninghouder en de heer N. als bezwaarmaker mogelijk was. Toen dit op 12 april 2009 niet het geval bleek is de bezwaarprocedure voortgezet.

Het college constateert met de Nationale ombudsman dat een beslissing op het bezwaarschrift is uitgebleven. Dat is geenszins de bedoeling geweest. Het college streeft naar het zo spoedig mogelijk afhandelen van bezwaarschriften. Door omstandigheden heeft dat in deze zaak niet plaatsgevonden. Het college stelde dat deze omstandigheden (mede) zijn gelegen in het grote aantal binnengekomen bezwaarschriften en de beperkte financiële en personele middelen in 2008 en 2009 waardoor helaas achterstanden zijn ontstaan. Inmiddels stabiliseerde het aantal ingekomen bezwaarschriften en werden personele middelen ingezet om achterstanden weg te werken.

Ten slotte gaf het college aan dat getracht zal worden in juli 2010 op het bezwaarschrift te beslissen, maar dat dit - mocht dit door het vakantiereces niet lukken - uiterlijk in september 2010 zou zijn. Uiteindelijk is op 2 augustus 2010 op het bezwaarschrift beslist.

Eerder bij de Nationale ombudsman ontvangen klachten

6. Nadat de Nationale ombudsman in de loop van 2009 enkele klachten had ontvangen over de behandelingsduur van bij de gemeente Wassenaar ingediende bezwaarschriften, was de gemeente op 23 oktober 2009 gevraagd welke concrete maatregelen ze ging treffen of had getroffen en binnen welke termijnen het college verwachtte de achterstanden in de behandeling van bezwaarschriften te hebben ondervangen. Ook is gevraagd hoe groot de achterstanden zijn en hoe de gemeente omgaat met klachten over de behandelingsduur.

7. In reactie hierop deelde het hoofd van het Bedrijfsbureau op 6 november 2009 mee dat in ieder geval is vastgesteld dat de informatieverstrekking tijdens de bezwaarprocedure verbetering behoeft en men hiermee bezig is. Over het wegwerken van de achterstanden schreef het hoofd van het Bedrijfsbureau:

"Verder zijn wij bezig om de achterstanden van de bezwaarschriften weg te werken. Het betreft een organisatiebrede problematiek, die, mede gelet op de recente wetgeving, aanpak behoeft. Wij hopen die slag volgend jaar juni te hebben gemaakt. Dat gebeurt door organisatorische middelen (inrichting van het proces) met behulp van daartoe geëigende software met termijnregistraties alsmede door de inhuur van personeel. Het aantal klachten over de overschrijding van de behandelingsduur is minimaal. (...) De gemiddelde overschrijding betreft 4 á 6 weken. Door telefonisch contact of schriftelijke berichtgeving over de volgende stap in het proces wordt in zijn algemeenheid de overschrijding niet als ernstig ervaren. Door de aanpassing van de Awb op het punt van de bezwaarschriftafhandeling is de formele behandelingsduur langer geworden en zal het

aantal daardoor ook minder zijn."

II. Beoordeling

8. Het vereiste van voortvarendheid houdt in dat overheidsinstanties slagvaardig en met voldoende snelheid optreden. Dit vereiste impliceert dat een overheidsinstantie klachten, aanvragen, bezwaarschriften en beroepschriften in beginsel dient af te handelen binnen de daarvoor gestelde wettelijke termijnen.

9. Voor het beslissen op een bezwaarschrift geldt na de invoering van de Wet dwangsom en boeten een wettelijke termijn van zes weken of - indien een bezwaarcommissie is ingesteld - twaalf weken, gerekend vanaf de dag na die waarop de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift is verstreken. Het bestuursorgaan kan de beslissing voor ten hoogste zes weken verdagen. Dat het om termijnen van orde gaat laat onverlet dat bestuursorganen geacht worden zich ook aan deze termijnen te houden, zeker daar waar binnen het bestuursrecht geldende termijnen voor burgers vaak wel fataal zijn.

10. De heer N. heeft op 6 november 2008 een bezwaarschrift ingediend. Het college kan worden gevolgd in zijn overwegingen om in eerste instantie te bezien of een oplossing via informeel overleg mogelijk was. Het bereiken van een voor alle partijen bevredigende oplossing via overleg, geniet naar de mening van de Nationale ombudsman altijd de voorkeur. Toen op 12 april 2009 bleek dat een oplossing echter niet bereikt kon worden is terecht de bezwaarprocedure voortgezet. Vastgesteld moet echter worden dat na deze datum meer dan een jaar is verstreken, zonder dat op het bezwaarschrift is beslist en de heer N. is geïnformeerd. Hiermee is gehandeld in strijd met het vereiste van voortvarendheid.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Slotbeschouwing

11. De Nationale ombudsman heeft met instemming kennis genomen van de inzet van het college om te voorkomen dat beslistermijnen worden overschrijden.

Het voorkomen van overschrijdingen van beslistermijnen is des te belangrijker geworden na de inwerkingtreding van de Wet dwangsom en boeten. Nu kan een burger de overheid in gebreke stellen wegens overschrijding van de beslistermijn op aanvraag of bezwaarschrift. Daarna heeft de overheid nog slechts twee weken de tijd om alsnog een beslissing te nemen. Als na deze twee weken nog geen beslissing is genomen, heeft de burger automatisch recht op een dwangsom. Deze bedraagt € 20 voor de eerste veertien dagen, € 30 voor de daaropvolgende veertien dagen en € 40 per dag voor de overige dagen met een maximum van € 1.260. Als de Wet dwangsom en boeten van toepassing was in de onderhavige situatie, was de gemeente Wassenaar de maximale dwangsom

verschuldigd.

Daarnaast kan de burger een besluit afdwingen via de rechter en kan de rechtbank de overheidsinstelling verplichten alsnog binnen twee weken uitspraak te doen.

Met de Wet dwangsom en boeten hebben burgers terecht een instrument in handen gekregen om overheidsinstellingen tot actie te bewegen. De Nationale ombudsman wil echter benadrukken dat overheidsinstellingen zelf, vanuit het belang van professioneel en betrouwbaar openbaar bestuur, zich ten volle moeten inzetten om termijnoverschrijdingen te voorkomen. Niet alleen ter voorkoming van kosten van verschuldigde dwangsommen of rechterlijke procedures, maar vooral ook vanwege het belang dat de overheid zelf heeft bij goed openbaar bestuur.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het college van burgemeester en wethouders van Wassenaar, is gegrond, wegens strijd met het vereiste van voortvarendheid.

Onderzoek Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond